

ISMA INFORMĀCIJAS
SISTĒMU
MENEDŽMENTA
ANNO 1994 AUGSTSKOLA

ISMA University of Applied Sciences

International scientific conference

**GLOBAL MODERN TRENDS
IN RESEARCH**

May 30–31, 2024

IZDEVNIECĪBA
BALTĪJA
PUBLISHING

2024

ORGANISING COMMITTEE:

Romans Djakons – Doctor of Engineering, Professor, Academician, Chairman of the Board of ISMA University of Applied Sciences;

Deniss Djakons – Doctor of Economics, Professor, Rector of ISMA University of Applied Sciences;

Aivars Stankevics – Doctor of Economics, Associate Professor, ISMA University of Applied Sciences;

Antonina Djakona – Doctor of Economics, Professor, ISMA University of Applied Sciences;

Volodymyr Pylypenko – Doctor of Law, Director, Associate Professor at the Department of International Relations of the Educational-Scientific Institute of International Law, Innovations and Project Activity, Lviv University of Business and Law, Honorary Consul of the Republic of Lithuania.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Global modern trends in research (May 30–31, 2024. Riga, the Republic of Latvia) : International scientific conference. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. 256 pages.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-446-7-19>

**PARASITOLOGY IN THE STRUCTURE OF TRAINING
OF SPECIALISTS IN THE INSTITUTION
OF HIGHER MEDICAL EDUCATION**

**ПАРАЗИТОЛОГІЯ В СТРУКТУРІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

Romanenko O. V.

*Doctor of Biological Sciences,
Professor,
Head of the Department of Biology*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології*

Hurniak O. M.

*Candidate of Biological Sciences,
Senior Lecturer at the Department
of Biology*

Гурняк О. М.

*кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри біології*

Kravchuk M. G.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Кравчук М. Г.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Навчальна дисципліна «Медична біологія» разом з іншими природничо-науковими дисциплінами відіграє значну роль у формуванні світогляду студента закладу вищої медичної освіти, його обізнаності з проблемами медико-екологічного характеру, враховуючи, що професійна діяльність сучасного лікаря передбачає при визначенні діагнозу в пацієнта приділення належної уваги багатофакторності процесів, що впливають на стан здоров'я людини [1; 2; 3; 4; 5; 6]. Однією з рис сучасного лікаря є здатність до коректної оцінки ймовірних ризиків та ускладнень, які можуть спричинюватися в пацієнтів внаслідок паразитарних захворювань, що поширені як в Україні, так і в світі [7].

Навчальною дисципліною «Медична біологія» в присвяченій медичній паразитології частині акцентується увага здобувачів вищої медичної освіти на тих безхребетних, що належать, зокрема: до постійних й тимчасових паразитів людини; до проміжних та остаточних хазяїнів в життєвих циклах ряду організмів, яким притаманний

паразитичний спосіб існування; до переносників збудників трансмісивних хвороб. Так, поширення ряду збудників трематодозів значною мірою пов'язане з наявністю в навколишньому середовищі відповідних проміжних хазяїнів цих організмів, тому зосередження уваги студентів на навчальному матеріалі з названих аспектів медичної паразитології і його засвоєння сприятиме у подальшому кращому оволодінню майбутніми медичними працівниками й іншими професійно важливими знаннями, зокрема з епідеміології та з інфекційних хвороб [8].

Опановуючи медичну паразитологію студентам під час навчальних занять необхідно засвоїти характерні особливості тих водних безхребетних, що беруть участь у поширенні збудників ряду паразитарних захворювань в людини, зокрема: червоногий молюск ставковик малий (*Galba truncatula*) є проміжним хазяїном у життєвому циклі печінкового сисуна (*Fasciola hepatica*) – збудника фасціольозу; червоногий молюск представник роду *Biomphalaria* є проміжним хазяїном у життєвому циклі *Schistosoma mansoni* – збудника кишкового шистосомозу; червоногий молюск представник роду *Oncomelania* є проміжним хазяїном у життєвому циклі *Schistosoma japonicum* – збудника японського шистосомозу; червоногі молюски роду *Bulinus*, роду *Planorbis*, роду *Planorbarius* є проміжними хазяїнами у життєвому циклі *Schistosoma haematobium* – збудника сечостатевого шистосомозу; червоногий молюск представник роду *Bithynia*, наприклад *Bithynia leachi*, є першим проміжним хазяїном у життєвому циклі сисуна котячого (*Opisthorchis felineus*) – збудника опісторхозу; червоногі молюски з роду *Bithynia*, з роду *Parafossularis* є першими проміжними хазяїнами у життєвому циклі клонорха китайського (*Clonorchis sinensis*) – збудника клонорхозу; червоногий молюск представник роду *Melania*, наприклад *Melania libertina*, є першим проміжним хазяїном у життєвому циклі метагонімуса (*Metagonimus yokogawai*) – збудника метагонімозу; червоногий молюск представник роду *Semisulcospira* є першим проміжним хазяїном у життєвому циклі нанофіетеса (*Nanophyetes salmincola*) – збудника нанофієтозу; червоногі молюски з роду *Oncomelania*, з роду *Semisulcospira* є першими проміжними хазяїнами у життєвому циклі легеневого сисуна (*Paragonimus ringeri*) – збудника парагонімозу [8].

Засвоєння студентами навчального матеріалу з наведених аспектів медичної паразитології, з лабораторної діагностики і профілактики трематодозів є вкрай актуальним питанням у зв'язку з поширеністю у світі захворювань цієї категорії. Для прикладу: фасціольоз, що спричинюється сисуном печінковим (*Fasciola hepatica*), реєструється переважно в країнах з тропічним та субтропічним кліматом; шистосомози, що спричинюються збудником кишкового шистосомозу

(*Schistosoma mansoni*), збудником японського шистосомозу (*Schistosoma japonicum*) та збудником сечостатевого шистосомозу (*Schistosoma haematobium*), реєструються здебільшого в Південній Америці, Азії, Африці, країнах Карибського басейну; опісторхоз, спричинюваний сисуном котячим (*Opisthorchis felineus*), реєструється переважно на Європейському континенті; клонорхоз, збудником якого є клонорх китайський (*Clonorchis sinensis*) реєструється в Південно-Східній Азії та на Далекому Сході; метагоніmoz, збудником якого є метагоніmus (*Metagonimus yokogawai*), реєструється на Далекому Сході та Європейському континенті; нанофістоз, збудником якого є нанофістес (*Nanophyetes salmincola*), реєструється переважно на Далекому Сході та в Північній Америці; парагоніmoz, збудником якого є сисун легеневий (*Paragonimus ringeri*), реєструється на Далекому Сході та в країнах з тропічним кліматом [8].

Важливим аспектом у підготовці майбутніх медичних працівників у закладі вищої медичної освіти є акцентуація уваги в навчальному процесі, зокрема з дисципліни «Медична біологія», на сучасних нормах і принципах біоетики [9]. Вони мають знаходити належне відображення в навчально-методичних матеріалах до лекційних та практичних занять, у тому числі присвячених загальним питанням медичної паразитології, організації лабораторної діагностики організмів, що спричинюють в людини паразитарні хвороби або є переносниками збудників інфекційних та паразитарних хвороб людини.

Література:

1. Медична біологія : посібник з практичних занять / О. В. Романенко, М. Г. Кравчук, В. М. Грінкевич, О. В. Костилов ; за ред. О. В. Романенка. 2-ге вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2020. 472 с.
2. Медична біологія : підручник / В. П. Пішак, Ю. І. Бажора, Ш. Б. Брагін, З. Д. Воробець, С. І. Дубінін, Г. Ф. Жегунов, Л. Є. Ковальчук, В. О. Корольов, О. В. Костилов, Н. А. Кулікова, Р. П. Піскун, О. В. Романенко, О. Г. Слесаренко, М. В. Стеблюк, С. М. Федченко ; за ред. В. П. Пішака, Ю. І. Бажори. Видання 3-тє. Вінниця : Нова книга, 2017. 608 с.
3. Погоріла І. О. Романенко О. В. Психолого-педагогічні аспекти організації екологічної освіти у вищих навчальних закладах. *Екологія: вчені у вирішенні проблем науки, освіти і практики* : збірник доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції (24–25 травня 2007 р., м. Житомир). Житомир : Видавництво «Державний агроєкологічний університет», 2007. С. 230–234.
4. Романенко О. В. Психологічні аспекти професійного становлення студента-майбутнього лікаря. *Проблеми загальної та педагогічної психології* : збірник наукових праць Інституту психології

ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка. Том. XII, ч. 1. Київ. 2010. С. 497–517.

5. Основи екології : навчальний посібник / О. В. Романенко, О. В. Костильов. Київ : Фітосоціоцентр, 2001. 150 с.

6. Романенко О. В., Погоріла І. О. Напрямки екологічної освіти у медичних навчальних закладах. *Охорона здоров'я України*. 2008. № 1(29). С. 219.

7. Кравчук М., Гурняк О., Романенко О. Формування природничо-наукової компетенції у студентів при вивченні медичної паразитології. *European Humanities Studies: State and Society / Europejskie Studia Humanistyczne: Państwo i Społeczeństwo*, 2021. № 3. Р. 97–107.

8. Романенко О. В. Гідроекологічні аспекти поширення збудників трематодозів. *Екологічні науки: науково-практичний журнал*, 2022. Вип. 2(41). С. 135–140.

9. Романенко О. В., Груша М. М. Біоетичні аспекти методології гідробіологічних досліджень. *Екологічні науки : науково-практичний журнал*. 2021. Вип. 6(39). С. 91–95.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-446-7-20>

REHABILITATION IN CAD, ARTERIAL HYPERTENSION AND SOMATOFORM DISORDERS IN WAR TIME

РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ІХС, АРТЕРІАЛЬНІЙ ГІПЕРТЕНЗІЇ ТА СОМАТОФОРМНИХ РОЗЛАДАХ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС

Sisetskiy A. P.

*Candidate of Medical Sciences,
Assistant at the Department of Internal
Medicine № 3
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Сісецький А. П.

*кандидат медичних наук,
асистент кафедри внутрішньої
медицини № 3
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Сучасна реабілітація при психосоматичних захворюваннях ішемічна хвороба серця та артеріальна гіпертензія, особливо у поєднанні з тривожно-депресивними розладами, полягає у ґрунтовному відновленні фізичної та психологічної цілісності пацієнта у стислі строки. З цією ціллю використовуються методи кардіопсихології (Sisetskiy A.P., 1995) – образно-асоціативна корекція (ОАК), голографічне моделювання